

[Søren P. Larsen.]

min Opfattelse ikke virker foruroligende, og det er ogsaa min Tanke, at vi kan faa en Redegørelse for, hvorledes Socialreformens Virkninger har været i den korte Tid, den har været gældende. Jeg har bedt om Ordet for at gøre opmærksom paa en lille Ting, som staar i Forbindelse hermed, og det er, at man næsten altid er tilbøjelig til at glemme de Svagheder, som knyttede sig til et System, som man har forladt. Det ærede Medlem Hr. Fr. Andersen (Holbæk A.) nævnte, hvor store Hjælpekasseudgifterne var. Jeg vil gerne i Tilslutning til det, det ærede Medlem førte frem, gøre opmærksom paa den voldsomme Udvikling, som er foregaaet i Antallet af fattigunderstøttede Personer. Det er ganske interessant at tage Statistisk Aarvog fra for 10 Aar siden og sammenligne med den fra i Dag. Man vil se, at medens Statistisk Aarvog for 1924 — det er altsaa Statistikken for det foregaaende Aar 1922 — 23 — opgør det samlede Antal fattigunderstøttede Personer til 78 603, er det i Statistisk Aarvog fra i Aar, for 1932—33, 126 545. Det er en mægtig Stigning, der her er sket, og den er absolut ikke til det gode.

Det ærede Medlem var inde paa, at Socialreformen skulde administreres i den rette Aand, og deri kan vi alle være enige med ham. Spørgsmaalet er saa blot, hvad denne Aand gaar ud paa, og hvorledes den vil virke. Og naar man fra denne Talerstol flere Gange har peget paa, at man vilde have en Oversigt over, hvorledes Kommunehjælpen administreres, saa vil jeg sige, at man kan meget vel fremskaffe et statistisk Materiale, som viser den talmæssige Størrelse, men det er ikke tilstrækkeligt. Det afgørende er, hvad der i det enkelte Tilfælde ligger bag ved den kontante Pengehjælp. Hvis i et Eksempel Kommunehjælpen ligger relativt lavt, saa kan vi ikke deraf vide noget om de Trangsforhold, hvorunder vedkommende har levet; det kan have været en Mand med en stor Hønsegaard, som har behøvet Hjælp, og det er jo noget andet, end hvis der er Tale om en Person, som bor i en Kvistlejlighed og oven i Købet skal betale Husleje.

Koefoed: Tiderne er i Øjeblikket saadan, at jeg er fuldstændig klar over, at hvor der kan spares, skal det ogsaa gøres, men Forholdene kan jo dog forme sig saaledes, at man forskellige Steder er nødt til at se paa, om det nu ogsaa virkelig er formaalstjenligt stadig at holde de Bevillinger, som har været givet i en Aarrække, paa det samme Beløb som hidtil. Og der er her et

Punkt, jeg gerne vil fremdrage, og hvor jeg mener, det er nødvendigt at faa en lille Forhøjelse. Det drejer sig om den paa Finansloven opførte Bevilling til Fredning af Bygninger og Mindesmærker. Vi har paa Bornholm vor store, gamle, historiske Ruin Hammershus, der stadig skal vedligeholdes, hvis vi ikke skal risikere, at Tidens Tand tager for haardt paa de gamle Mure, saa de forfalder, hvad der let kan medføre, at det kræver større Bekostning at faa Ruinen bragt i den Stand, vi alle ønsker, den skal være i, saa den kan blive staaende som et varigt Mindesmærke om svundne Tidens Historie.

Nu skal hermed ikke være sagt, at der er sket Forsømmelser i den Henseende. Det er der ikke; der er tværtimod altid ført et interesseret Tilsyn af dem, som har haft med Ruinen at gøre, ligesom Nationalmuseet stadig har et vaagent Øje med dette Forhold. Man er klar over, at der er noget at vedligeholde forskellige Steder, men man har i de senere Aar maattet udskyde det, der ikke var allermost nødvendigt, paa Grund, af at der ikke var Penge til Arbejdets Udførelse. Denne Udsættelse kan gaa en Tid, men der kommer et Øjeblik, da det ikke længere kan gaa, og saa bliver det umuligt at komme igennem med den givne Bevilling paa tilfredsstillende Maade.

I mange Aar var nu afdøde Inspektør Hauberg tilsynsførende med Ruinen. Man siger ikke for meget, naar man konstaterer, at han havde sat sig som Opgave at overlevere Hammershus Ruin i en saadan Stand, at den kunde staa saa godt som muligt, og jeg vil meget gerne yde Inspektør Haubergs Minde min allerstørste Anerkendelse. I de sidste Aar af sit Liv boede Hauberg deroppe en stor Del af Sommertiden hvert Aar, og han havde en særlig Evne til at faa fremskaffet Pengemidler ud over de paa Finansloven bevilgede, baade fra Institutioner og fra private, som han fik interesseret for Sagen. Men dette er opnaaet ved denne Mands store Interesse og store Indflydelse samt den Energi, hvormed han gik ind for det, og man kan ikke regne med som en stadig gældende Faktor i Fremtiden, at man paa den Maade kan faa Pengemidler tilvejebragt.

Jeg har gentagne Gange sidste Sommer været ved Hammershus og sammen med den stedlige Opsynsmand set paa Ruinen. Han har paavist forskellige Steder, som trængte til Reparation, og hvor han mente, det var nødvendigt og paa høje Tid at faa en Reparation udført; men Nationalmuseet